

Χτίζοντας Υγιείς Σχέσεις ανάμεσα στα δύο Φύλα

*Ο Ρόλος του Σχολείου: Τεκμηριωμένες Προτάσεις Πολιτικής
για Επμόρφωση Εκπαιδευτικών*

Σεπτέμβριος 2016

Gender
Equality
Awareness
Raising
against
Intimate
Partner
Violence

Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων

Η Προσέγγιση GEAR *against* IPV

Η προσέγγιση «Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων» (**GEAR *against* IPV: Gender Equality Awareness Raising *against* Intimate Partner Violence**) συνιστά μια συντονισμένη δράση **πρωτογενούς και δευτερογενούς πρόληψης της βίας στις σχέσεις των εφήβων** μέσω παρεμβάσεων στο σχολικό ή και σε άλλο πλαίσιο, οι οποίες καθοδηγούνται από ειδικά διαμορφωμένο εκπαιδευτικό υλικό και στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση και ενδυνάμωση μαθητών/-ριών Β' βάθμιας εκπαίδευσης από κατάλληλα καταρτισμένους/-ες εκπαιδευτικούς.

Κύριος στόχος είναι η προώθηση της δημιουργίας **υγιών και ισότιμων σχέσεων** ανάμεσα στα δύο φύλα και της ανάπτυξης **μηδενικής ανοχής στη βία** μέσα από ευαισθητοποίηση των εφήβων ως προς:

- α) τα χαρακτηριστικά των υγιών και μη υγιών σχέσεων
- β) την επίδραση που ασκούν στις σχέσεις τους οι στερεοτυπικές αντιλήψεις και οι κοινωνικά επιβεβλημένοι ρόλοι των δύο φύλων
- γ) τον τρόπο με τον οποίο η άνιση κατανομή ισχύος ανάμεσα στα δύο φύλα συνδέεται με την εμφάνιση ψυχολογικής, σωματικής και σεξουαλικής κακοποίησης των γυναικών/κοριτσιών καθώς και
- δ) τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να συμβάλλουν οι έφηβοι/-ες στην αποτροπή της εμφάνισης όλων των μορφών έμφυλης βίας.

Το Εκπαιδευτικό Υλικό GEAR *against* IPV

Κατά το χρονικό διάστημα 2010 - 2015 έχουν δημιουργηθεί και αξιολογηθεί **Εθνικές Εκδόσεις GEAR *against* IPV¹ για 7 Κράτη – Μέλη** της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατόπιν μετάφρασης, συμπλήρωσης και πολιτισμικής προσαρμογής της **Πρότυπης Έκδοσης GEAR *against* IPV**.

Η Κυπριακή, όπως και κάθε άλλη Έκδοση, αποτελείται από μια **σειρά 4 εγχειριδίων** τα οποία σχεδιάστηκαν για να υποστηρίξουν την οργάνωση, προετοιμασία, εφαρμογή και αξιολόγηση επιμορφωτικών σεμιναρίων εκπαιδευτικών και παρεμβάσεων ευαισθητοποίησης εφήβων (σε σχολικό ή σε άλλο πλαίσιο) με στόχο την πρωτογενή πρόληψη της έμφυλης βίας.

Τεύχος I

Η Κυπριακή Έκδοση GEAR *against* IPV:
Χτίζοντας Υγιείς Σχέσεις ανάμεσα στα Δύο Φύλα

Τεύχος II

Οδηγός Υλοποίησης ενός GEAR *against* IPV Σεμιναρίου Εκπαιδευτικών

Τεύχος III

Εγχειρίδιο Εκπαιδευτικού

Τεύχος IV

Βιβλίο Δραστηριοτήτων για Μαθητές και Μαθήτριες

Οι Κύριες Δράσεις της Προσέγγισης GEAR *against* IPV

- A. Σεμινάρια Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών²
- B. Βιωματικά Εργαστήρια Ευαισθητοποίησης Εφήβων «Χτίζοντας υγιείς σχέσεις ανάμεσα στα δύο φύλα»³

¹ Εθνικές Εκδόσεις έχουν δημιουργηθεί για την Αυστρία, Γερμανία, Ελλάδα, Ισπανία, Κροατία, Κύπρο και Ρουμανία. Διαθέσιμες, μαζί με την Πρότυπη Έκδοση GEAR *against* IPV, στο gear-ipv.eu/educational-material

² Αναλυτική περιγραφή της δράσης και των αποτελεσμάτων της, στην αντίστοιχη Έκθεση κάθε χώρας στο: gear-ipv.eu/training-awareness-raising/teachers-training-seminars

³ Για συνοπτική περιγραφή βλ. στις αντίστοιχες προτάσεις πολιτικής: *Χτίζοντας Υγιείς Σχέσεις ανάμεσα στα δύο Φύλα. Ο Ρόλος του Σχολείου: Τεκμηριωμένες Προτάσεις Πολιτικής για Ενδυνάμωση Εφήβων*. Αναλυτική περιγραφή της δράσης και των αποτελεσμάτων της, στην αντίστοιχη Έκθεση κάθε χώρας (διαθέσιμα στο gear-ipv.eu/training-awareness-raising/adolescents-awareness-raising)

Σεμινάρια Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών

Στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ευαισθητοποίηση για την Ισότητα των Φύλων ενάντια στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων-II»⁴ που διεξήχθη από το 2014 έως το 2016 με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υλοποιήθηκαν και αξιολογήθηκαν **11 Σεμινάρια**, στα οποία καταρτίστηκαν **262 εκπαιδευτικοί/ επαγγελματίες**,⁵ στην Ελλάδα (GR), Ισπανία (ES), Κροατία (HR), Κύπρο (CY) και Ρουμανία (RO).

Πίνακας 1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά καταρτισμένων εκπαιδευτικών/επαγγελματιών

		Χώρα				
		CY	ES	GR	HR	RO
Εκπαιδευμένα άτομα (N)	Σύνολο	28	33	93*	53	55
	Γυναίκες	28	29	80	51	45
	Άνδρες	-	4	13	2	10
Ηλικία (έτη)	M.O. Εύρος	40,75 25-55	37,94 24-56	42,2 27-55	39,8 25-64	41,44 25-54
Εκπαιδευτικοί (N)		26	29	87	53	55
Διδακτική εμπειρία (έτη)	M.O. Εύρος	15,08 2-28	9,03 1-30	15,26 0,08-27	13,6 1-39	16,4 2-35

Αναγκαιότητα της Κατάρτισης εκπαιδευτικών

Επειδή οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν ευκαιρίες να λάβουν σχετική εκπαίδευση...

Πίνακας 2. Ποσοστό εκπαιδευτικών που δηλώνουν ότι έχουν παρακολουθήσει στο παρελθόν παρόμοια κατάρτιση

		Χώρα				
		CY	ES	GR	HR	RO
Έχετε ποτέ παρακολουθήσει κάποια εκπαίδευση σε θέματα που αφορούν:						
την ισότητα των φύλων;		85,2	57,1	35,5	41,5	43,4
τη βία στις ρομαντικές σχέσεις των εφήβων;		21,7	54,3	3,2	39,6	15,7
τη βία μεταξύ ερωτικών συντρόφων (ΒΕΣ);		39,1	42,8	7,5	30,2	19,2
την κακοποίηση και παραμέληση παιδιών;		46,2	57,1	19,4	37,7	36,5

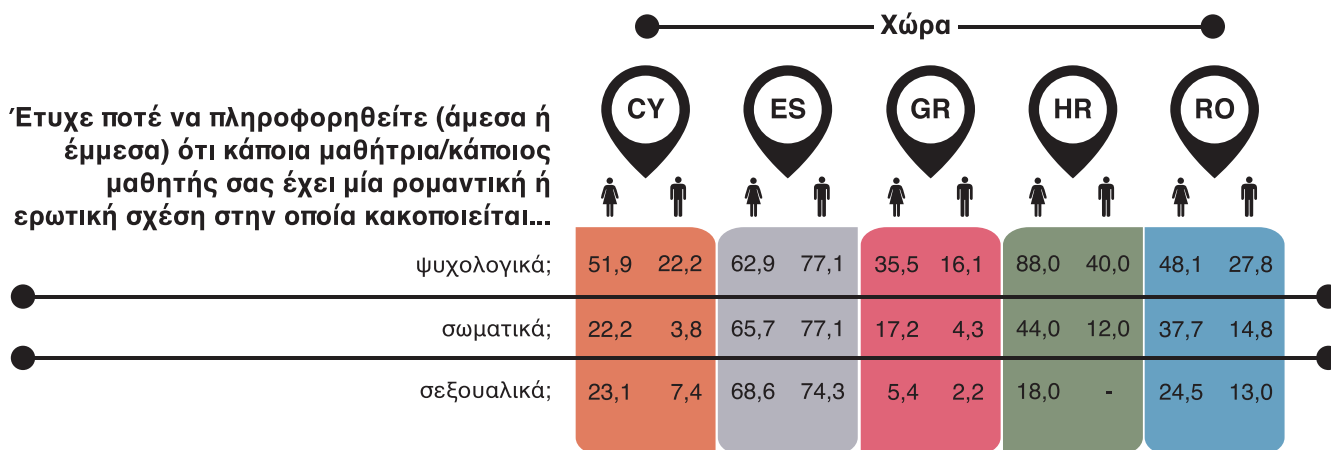
Τα **χαμηλότερα ποσοστά** εκπαιδευμένων εκπαιδευτικών εμφανίζονται στην **Ελλάδα** για όλα τα θέματα ενώ τα **υψηλότερα** στην **Ισπανία** για τα τρία θέματα πλην της ισότητας των φύλων, όπου το υψηλότερο ποσοστό κατέχει η **Κύπρος**.

⁴ Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence - II (GEAR against IPV II) [JUST/2013/DAP/AG/5408]

⁵ Στην Ελλάδα και στην Ισπανία, μεταξύ των καταρτισμένων ατόμων ήταν 24 εκπαιδευτικοί ή επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά/έφηβα/νεαρά ενήλικα άτομα που είτε φιλοξενούνται είτε επισκέπτονται δομές που προσφέρουν υπηρεσίες σε ευάλωτες και/ή σε ομάδες υψηλού κινδύνου (π.χ. θύματα κακοποίησης και παραμέλησης)

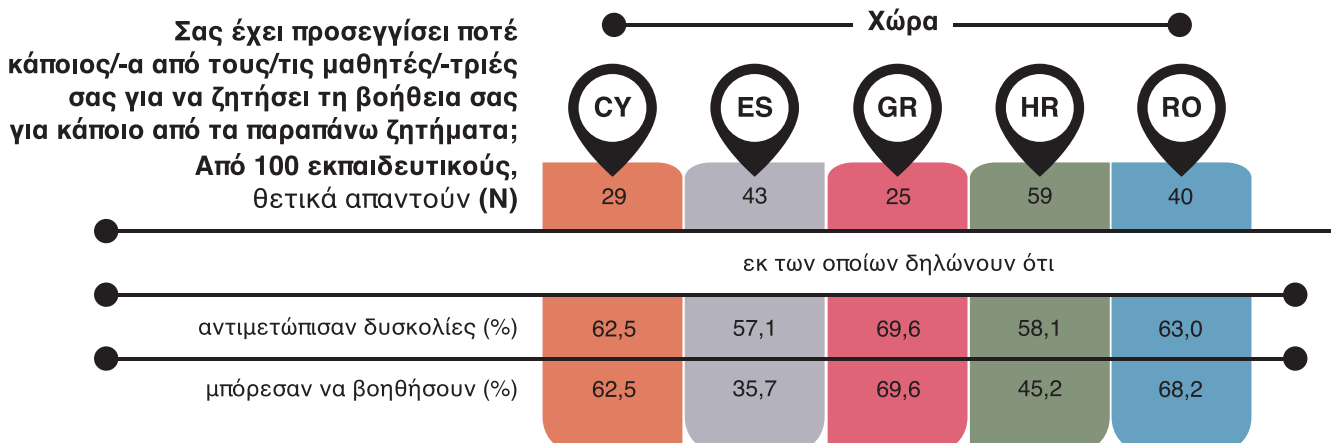
...αλλά το πρόβλημα είναι υπαρκτό...

Πίνακας 3. Ποσοστό εκπαιδευτικών που δηλώνουν ότι έχουν πληροφορηθεί πως μία/ένας μαθήτρια/ μαθητής τους κακοποιείται από σύντροφο

Παρότι σε όλες τις χώρες η πλειονότητα δεν έχει λάβει σχετική εκπαίδευση (Πιν. 2), οι εκπαιδευτικοί γίνονται συχνά αποδέκτες/-ριες αποκάλυψης περιστατικών κακοποίησης (Πιν. 3) στις συντροφικές σχέσεις των εφήβων, όχι μόνο έμμεσα αλλά και άμεσα, καθώς τα παιδιά προσεγγίζουν την/τον εκπαιδευτικό που εμπιστεύονται για να ζητήσουν βοήθεια.

...και τα παιδιά ζητούν τη βοήθειά των εκπαιδευτικών τους

Πως αισθανθήκατε;

έτοιμη/-ος να συζητήσω και να βοηθήσω, σίγουρος/-η

ικανοποίηση, χαρά για την εμπιστοσύνη του παιδιού

αβεβαιότητα/άγνοια τι να κάνω, ανασφάλεια/φόβο/ενοχές ότι είμαι ανεπαρκής, απροετοίμαστη/-ος, άγχος αν θα μπορέσω να βοηθήσω, ανήμπορος/-η, αδυναμία να βοηθήσω

ευθύνη, αγωνία να βοηθήσω σωστά

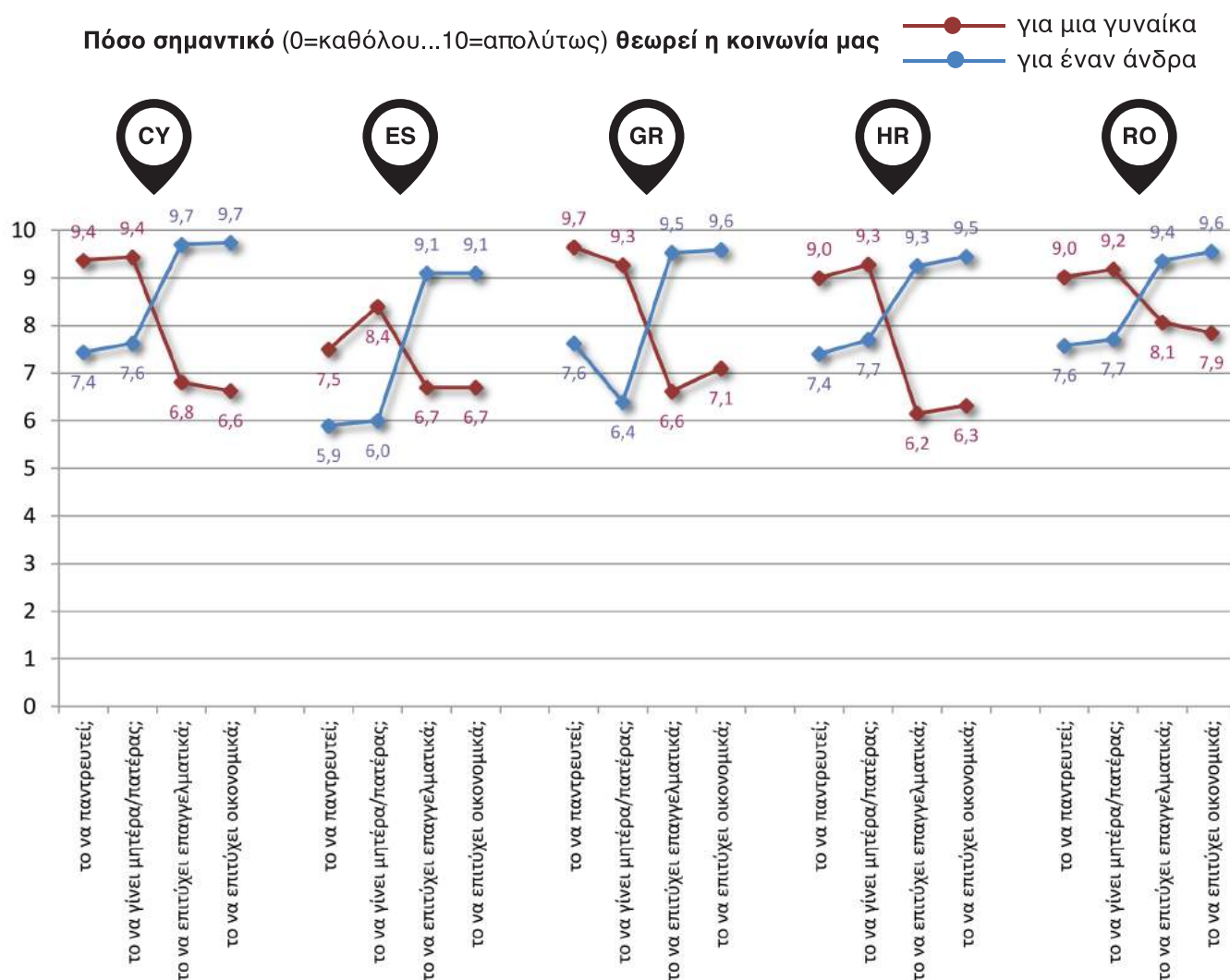
προβληματισμό για την αλήθεια των ρηθέντων

αμηχανία, άβολα, μπερδεμένος/-η σε δύσκολη θέση

στενοχώρια, λύπη, φόβο, θυμό, απογοήτευση, ανησυχία, αγανάκτηση για την αντίδραση του σχολείου, άσχημα, συγκλονίστηκα

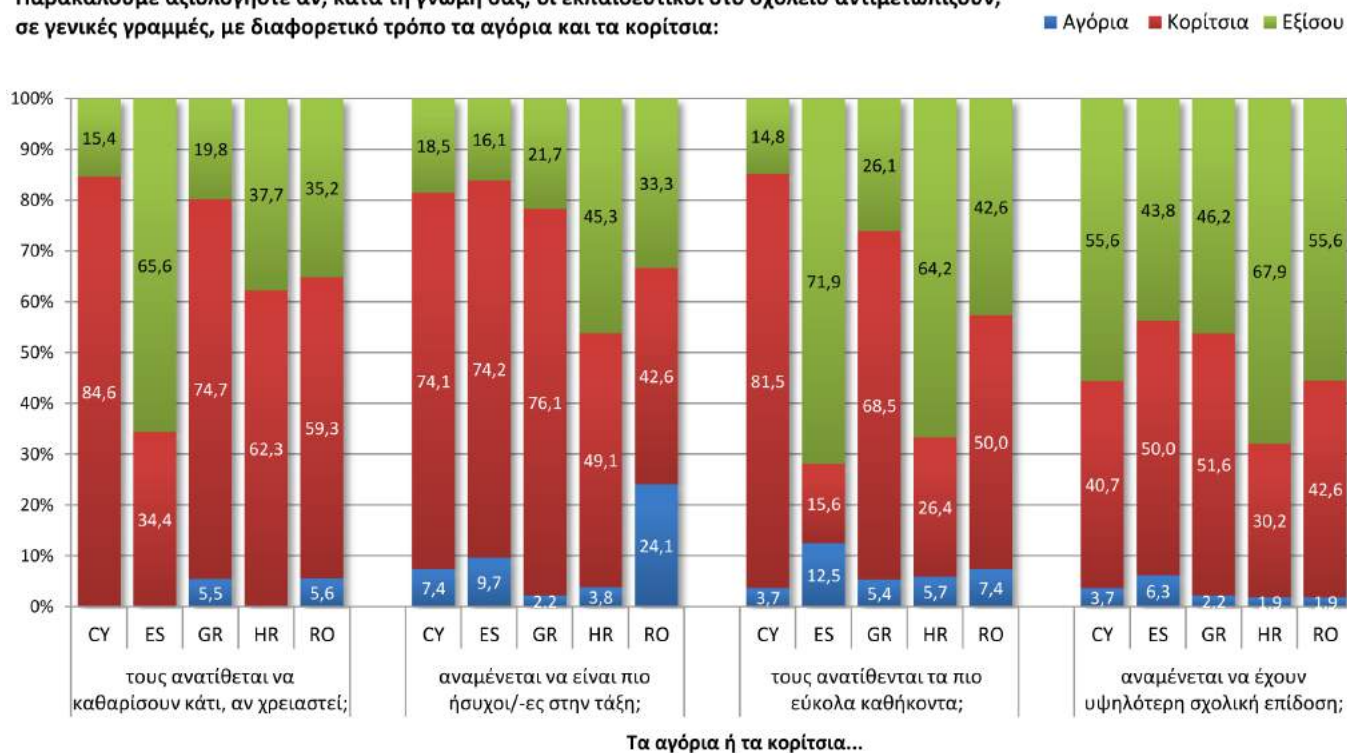
Επειδή χρειάζεται να μειωθεί η ανισότητα των φύλων, που εξακολουθεί να είναι έντονη...

...στις κοινωνικές προσδοκίες

...στην αντιμετώπιση των παιδιών στο σχολείο

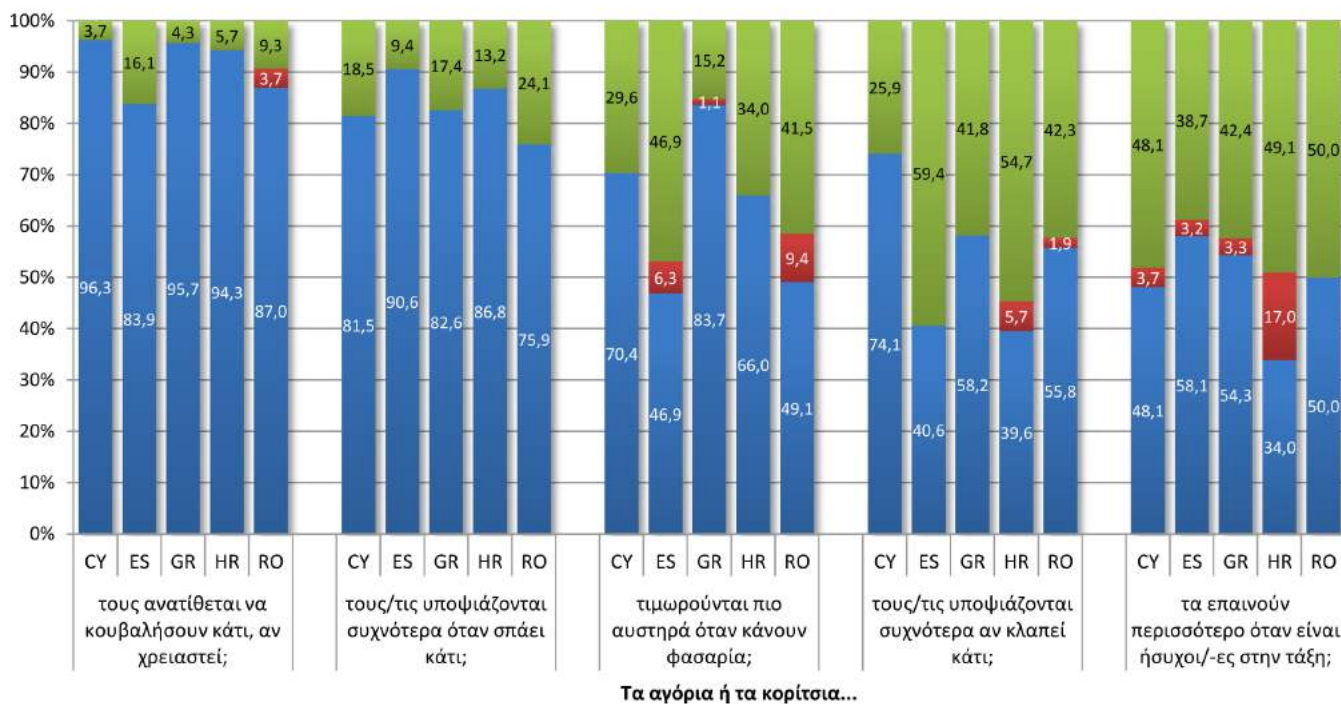
Παρακαλούμε αξιολογήστε αν, κατά τη γνώμη σας, οι εκπαιδευτικοί στο σχολείο αντιμετωπίζουν, σε γενικές γραμμές, με διαφορετικό τρόπο τα αγόρια και τα κορίτσια:

Παρακαλούμε αξιολογήστε αν, κατά τη γνώμη σας, οι εκπαιδευτικοί στο σχολείο αντιμετωπίζουν, σε γενικές γραμμές, με διαφορετικό τρόπο τα αγόρια και τα κορίτσια:

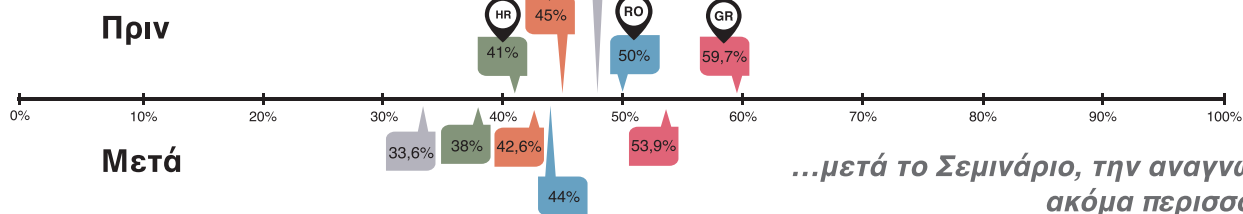
■ Αγόρια ■ Κορίτσια ■ Εξίσου

Επειδή οι εκπαιδευτικοί,

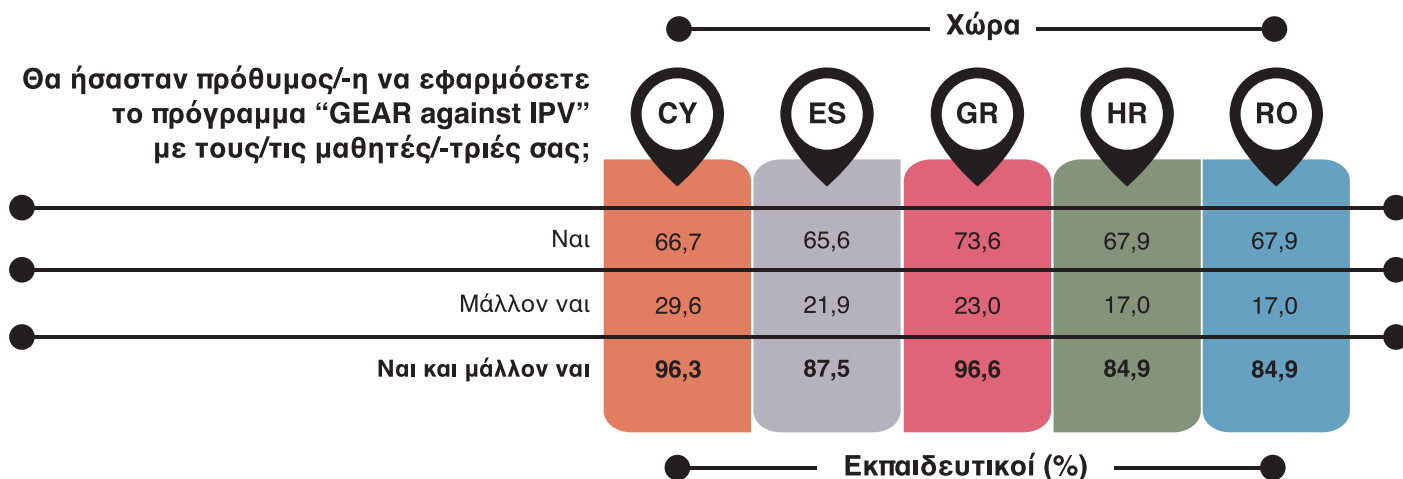
Σε τι ποσοστό θα λέγατε ότι έχει επιτευχθεί η ισότητα ανάμεσα στα δύο φύλα στη χώρα μας;

πριν το Σεμινάριο, γνωρίζουν την ύπαρξη της ανισότητας...

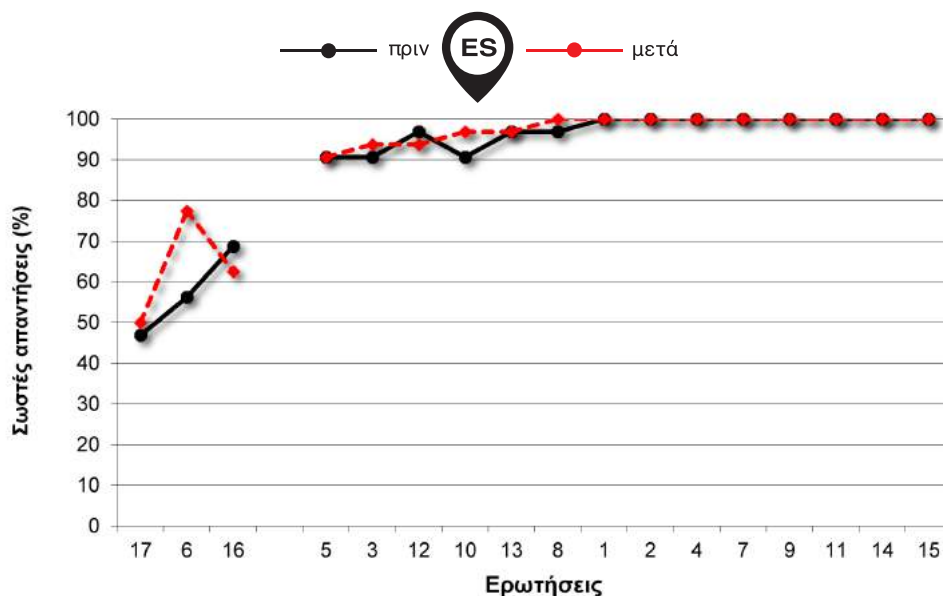
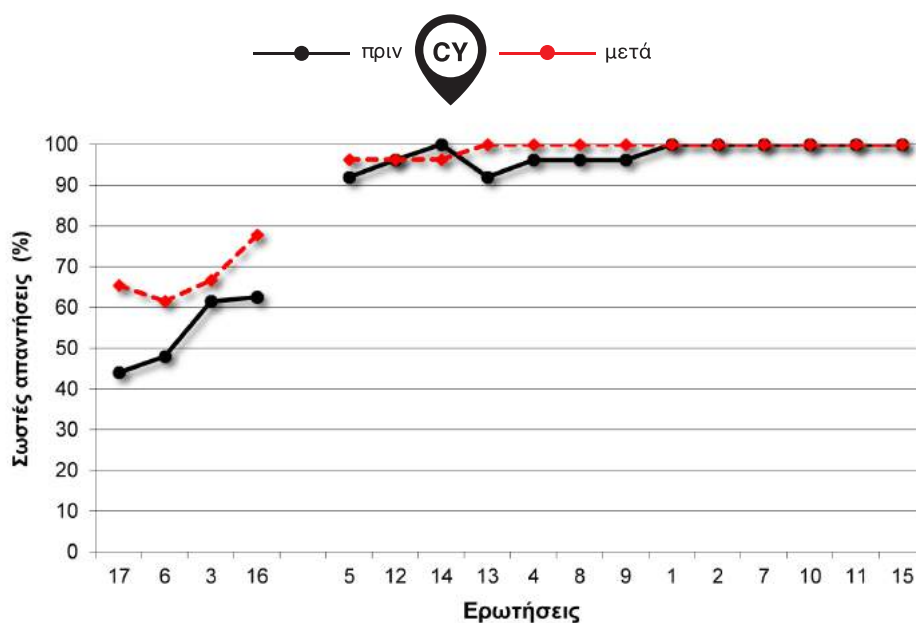
...και ενδιαφέρονται να συνεισφέρουν στην εξάλειψή της και στην πρόληψη της ΒΕΣ στις σχέσεις των εφήβων

Θα ήσασταν πρόθυμοι/-η να εφαρμόσετε το πρόγραμμα “GEAR against IPV” με τους/τις μαθητές/-τριές σας;

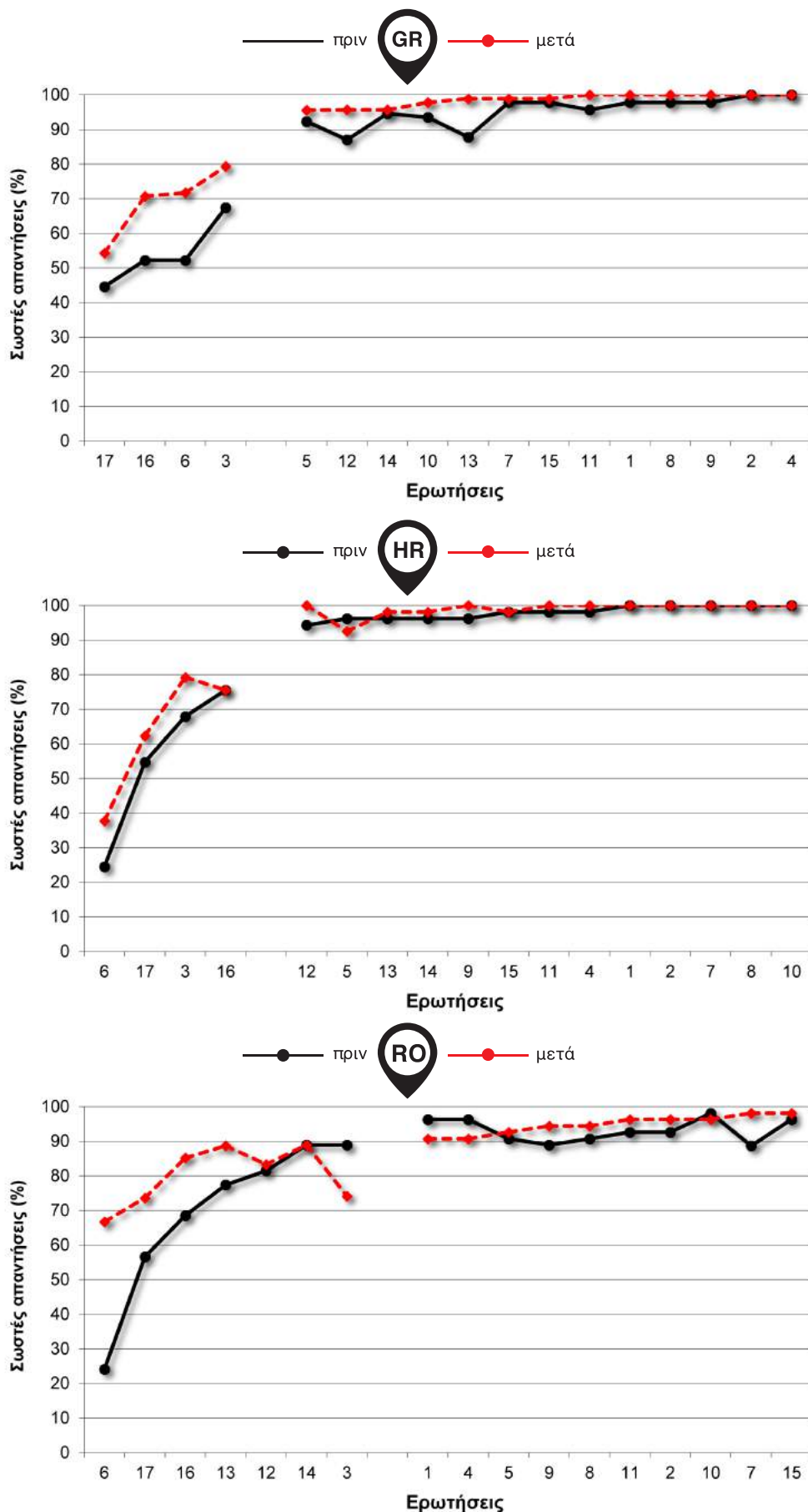

Με βάση τις γνώσεις που έχετε αυτή τη στιγμή, παρακαλούμε αξιολογήστε την ορθότητα κάθε μίας από τις ακόλουθες προτάσεις, επιλέγοντας “Σωστό” ή “Λάθος”.

1. Βία στη σχέση υπάρχει μόνο στα άτομα που είναι φτωχά (Λ)
2. Βία στη σχέση υπάρχει μόνο στα άτομα που έχουν χαμηλή μόρφωση (Λ)
3. Θύματα βίας στις σχέσεις είναι κυρίως οι γυναίκες (Σ)
4. Ένα άτομο είναι κακοποιημένο μόνο όταν υφίσταται σωματική βία (Λ)
5. Η καταστροφή προσωπικών αντικειμένων και ιδιοκτησίας δεν είναι μορφή βίας (Λ)
6. Βίαια είναι εκείνα τα άτομα που δεν μπορούν να ελέγξουν τα νεύρα τους (Λ)
7. Αν εκείνη δεν τον προκαλούσε, εκείνος δε θα την κακοποιούσε (Λ)
8. Από την εμφάνιση ενός ατόμου και μόνο μπορείς να καταλάβεις αν είναι βίαιο ή όχι (Λ)
9. Η ζήλεια είναι ένδειξη αγάπης (Λ)
10. Τα κορίτσια δεν ασκούν ποτέ σωματική βία στους συντρόφους τους (Λ)
11. Όταν ένα αγόρι χαϊδεύει ένα κορίτσι κι εκείνη λέει “όχι”, συνήθως εννοεί “ναι” (Λ)
12. Αν ένα άτομο κακοποιείται στην ερωτική του/της σχέση, είναι εύκολο απλά να φύγει (Λ)
13. Η βίαιη συμπεριφορά ενός ατόμου μπορεί να αλλάξει αν ο/η σύντροφός του το αγαπάει αρκετά (Λ)
14. Οι άνδρες είναι εκ φύσεως βίαιοι (Λ)
15. Οι γυναίκες είναι εκ φύσεως βίαιες (Λ)
16. Τα περισσότερα κορίτσια πιστεύουν ότι πρέπει να «κάνουν τις δύσκολες» πριν δεχτούν να κάνουν σεξ (Λ)
17. Τα περισσότερα αγόρια πιστεύουν πως όταν ένα κορίτσι αρνείται να κάνει σεξ μαζί τους, απλώς «κάνει τη δύσκολη» (Λ)

...αλλά και να εντοπίσουν και να τροποποιήσουν κάποιες στερεοτυπικές αντιλήψεις τους

Από τα Διαγράμματα γίνεται εμφανές ότι κάποιες απόψεις τροποποιούνται ευκολότερα από άλλες. Οι απόψεις που φάνηκε να είναι πιο ανθεκτικές στην τροποποίηση ήταν:

- οι 6, 16 και 17 για όλες τις χώρες

- η 3 για όλες τις χώρες εκτός της Ισπανίας

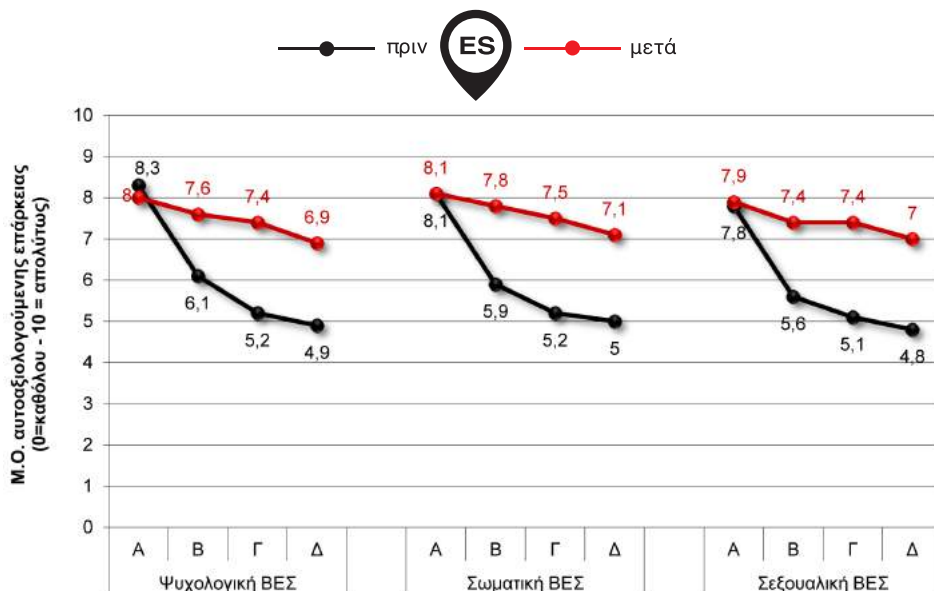
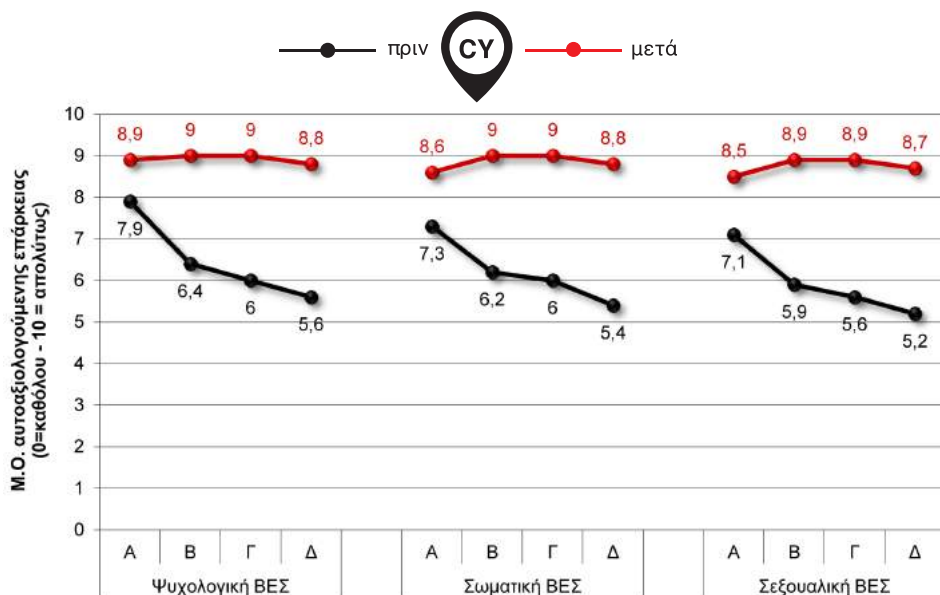
Για τις ερωτήσεις 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 15 σε όλες τις χώρες, τουλάχιστον 9 στα 10 άτομα γνωρίζουν τη σωστή απάντηση από πριν και όλα ή σχεδόν όλα μετά την εκπαίδευση. Το ίδιο συμβαίνει και στις ερωτήσεις 12, 13 και 14 για όλες τις χώρες εκτός από τη Ρουμανία, όπου εμφανίζεται μεγαλύτερη αντίσταση (μικρότερη βελτίωση).

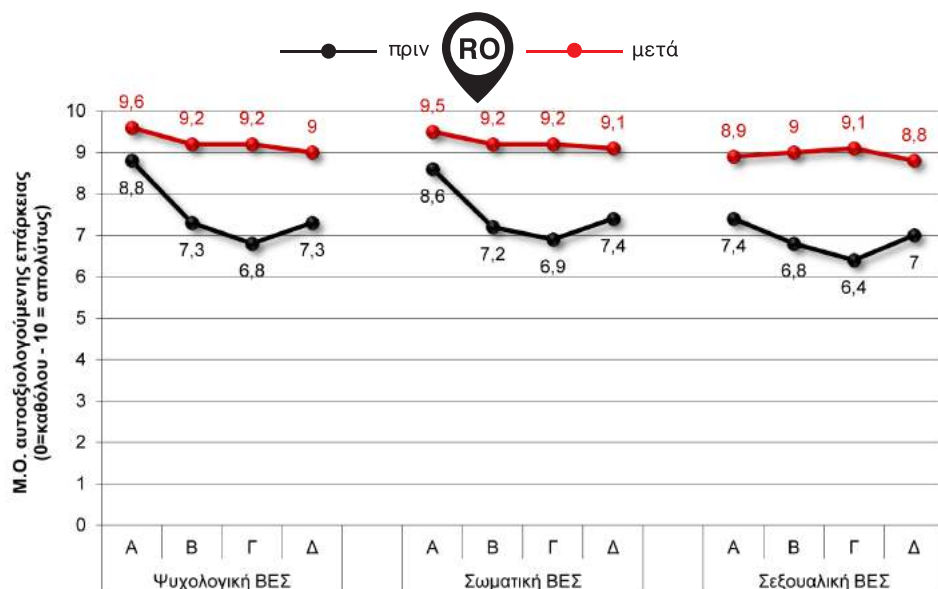
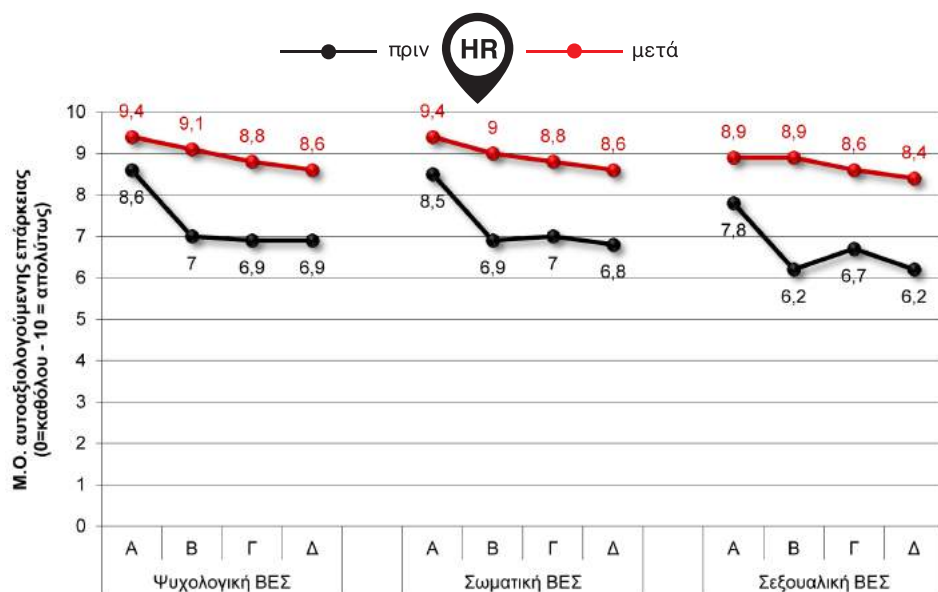
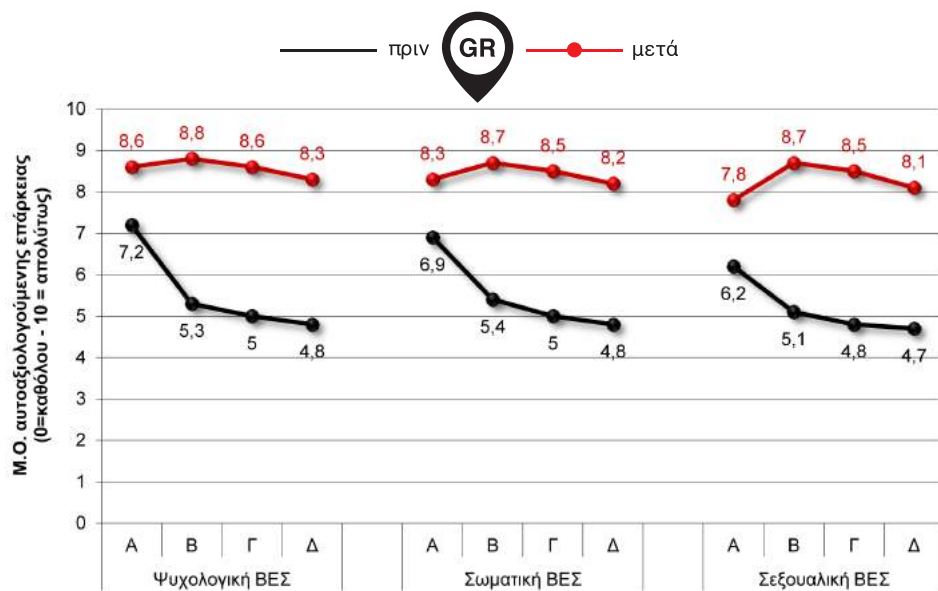

Πριν το Σεμινάριο οι εκπαιδευτικοί νιώθουν άνετα να προσεγγίσουν το θέμα της ΒΕΣ (Α), αλλά αισθάνονται ότι δεν μπορούν (Β, Γ, Δ). Μετά το Σεμινάριο, οι υποκειμενικές τους αξιολογήσεις δείχνουν ότι ΚΑΙ θέλουν ΚΑΙ μπορούν.

Σε μια κλίμακα από το 0 ως το 10 (0 = καθόλου ... 10 = απολύτως), παρακαλούμε βαθμολογήστε τα ακόλουθα:

Α. Άνεση προσέγγισης του θέματος	<p>Ανεξάρτητα από τις γνώσεις σας στα συγκεκριμένα θέματα, πόσο άνετα θα αισθανόσασταν να εφαρμόσετε στην τάξη σας δραστηριότητες που στοχεύουν κάθε ένα από τα ακόλουθα θέματα;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ψυχολογική κακοποίηση στις ρομαντικές/ερωτικές σχέσεις (Ψυχολογική ΒΕΣ) 2. σωματική κακοποίηση στις ρομαντικές/ερωτικές σχέσεις (Σωματική ΒΕΣ) 3. σεξουαλική κακοποίηση στις ρομαντικές/ερωτικές σχέσεις (Σεξουαλική ΒΕΣ)
Β. Γενικές γνώσεις	<p>Πως θα βαθμολογούσατε το επίπεδο των γνώσεων σας αυτή τη στιγμή σε σχέση με:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. την ψυχολογική κακοποίηση στις ρομαντικές/ερωτικές σχέσεις 2. τη σωματική κακοποίηση στις ρομαντικές/ερωτικές σχέσεις 3. τη σεξουαλική κακοποίηση στις ρομαντικές/ερωτικές σχέσεις
Γ. Ειδικές γνώσεις αρχικής αντίδρασης σε αποκάλυψη	<p>Πως θα βαθμολογούσατε το επίπεδο των γνώσεων σας αυτή τη στιγμή σε σχέση με το τι πρέπει να πείτε σε ένα/μία από τους/τις μαθητές/-τριές σας που σας αποκαλύπτει ότι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. τον/την κακοποιεί ψυχολογικά ο/η σύντροφός του/της; 2. τον/την κακοποιεί σωματικά ο/η σύντροφός του/της; 3. τον/την κακοποιεί σεξουαλικά ο/η σύντροφός του/της;
Δ. Δυνατότητα για παροχή βοήθειας	<p>Με βάση τις γνώσεις και τις δεξιότητες που έχετε αυτή τη στιγμή, πόσο σίγουρος/-η αισθάνεστε ότι μπορείτε να βοηθήσετε ένα/μία μαθητή/-ριά σας, που σας αποκαλύπτει ότι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. τον/την κακοποιεί ψυχολογικά ο/η σύντροφός του/της; 2. τον/την κακοποιεί σωματικά ο/η σύντροφός του/της; 3. τον/την κακοποιεί σεξουαλικά ο/η σύντροφός του/της;

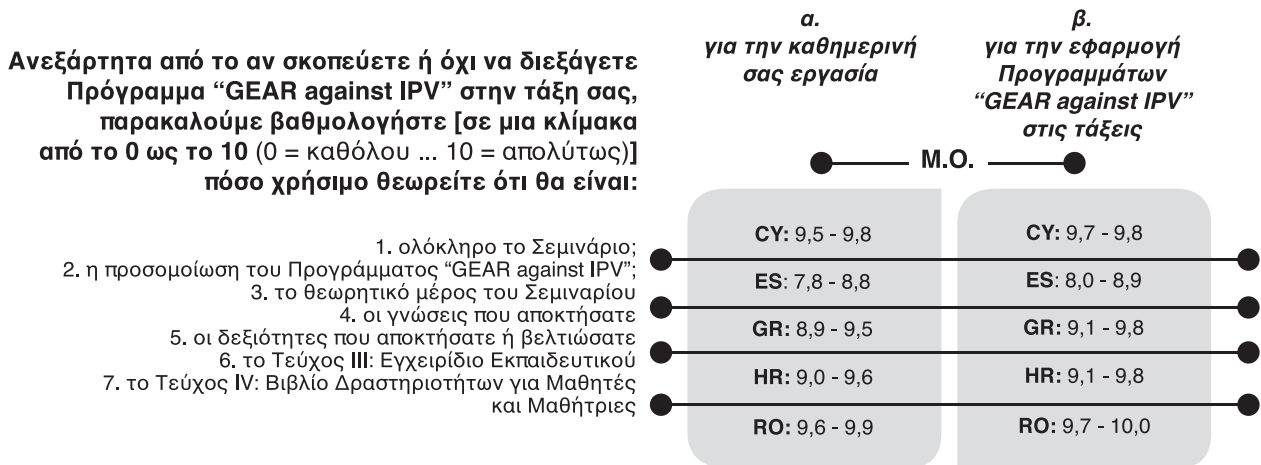
Σε όλες τις χώρες, **πριν το Σεμινάριο**, οι αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών κυμαίνονται στο μέσον της κλίμακας ή λίγο υψηλότερα για την επάρκεια των γνώσεών τους (Β. γενικών: 5,1 – 7,3 και Γ. ειδικών: 4,8 – 7,0) και για τη δυνατότητά τους να βοηθήσουν ένα παιδί που κακοποιείται (Δ: 4,7 – 7,4) και είναι εμφανώς χαμηλότερες από τις αξιολογήσεις τους για το πόσο άνετα θα αισθάνονταν να προσεγγίσουν το θέμα της ψυχολογικής, σωματικής και σεξουαλικής ΒΕΣ (Α: 6,2 – 8,8).

Μετά το Σεμινάριο, οι εκπαιδευτικοί όλων των χωρών **αισθάνονται ακόμα πιο άνετα** να προσεγγίσουν τα συγκεκριμένα θέματα (7,8 – 9,6) ενώ ταυτόχρονα **εξαλείφεται** η προαναφερθείσα διαφορά, επειδή παρατηρείται ακόμα μεγαλύτερη αύξηση στις αξιολογήσεις τους για την επάρκεια των γνώσεών τους (γενικών: 7,4 – 9,2 και ειδικών: 7,4 – 9,2) και για τη δυνατότητά τους να παρέχουν βοήθεια (6,9 – 9,1).

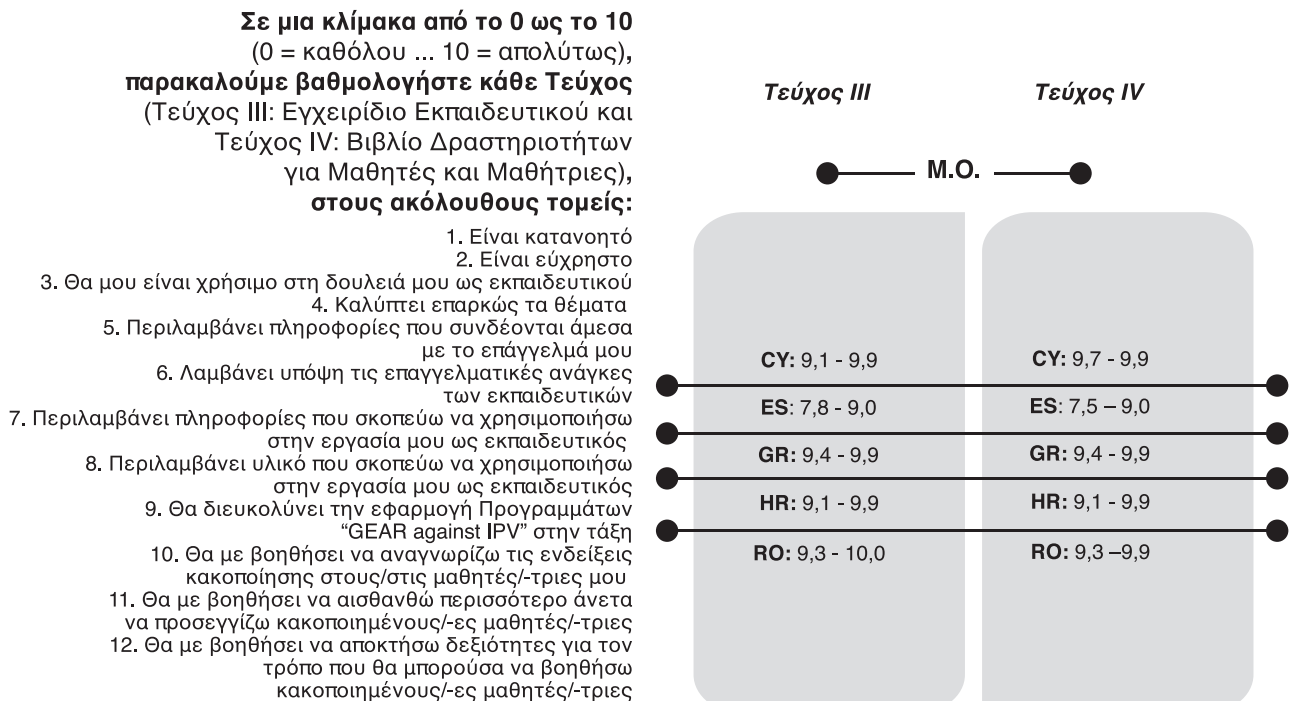
Με άλλα λόγια, φαίνεται, πως οι εκπαιδευτικοί, **πριν το Σεμινάριο**, **δεν έχουν ενδοιασμούς** να προσεγγίσουν το θέμα της ΒΕΣ (Α), **όμως αισθάνονται ανεπαρκείς** τόσο σε επίπεδο γνώσεων (Β & Γ) όσο και σε επίπεδο βεβαιότητας (Δ) ότι είναι σε θέση να βοηθήσουν ένα παιδί που κακοποιείται. **Μετά το Σεμινάριο η αυτοαξιολογούμενη επάρκεια** των εκπαιδευτικών αυξάνεται εντυπωσιακά, τόσο σε επίπεδο γνώσεων (Β & Γ) όσο και σε επίπεδο βεβαιότητας παροχής βοήθειας (Δ) και **συμβαδίζει πλέον** με την αξιολόγησή τους για την άνεση (Α) με την οποία θα υλοποιούσαν δραστηριότητες που στοχεύουν στους διάφορους τύπους ΒΕΣ: δηλαδή, αισθάνονται πλέον πως, **όχι μόνο θέλουν αλλά ΚΑΙ μπορούν!!!**

Η γνώμη των ίδιων των εκπαιδευτικών για το Σεμινάριο που παρακολούθησαν

Οι εκπαιδευτικοί όλων των χωρών πλην της Ισπανίας⁶, αξιολόγησαν τη **χρησιμότητα** του Σεμιναρίου και του υλικού GEAR against IPV ως **εξαιρετικά υψηλή**, τόσο για την καθημερινή τους εργασία όσο και για την υλοποίηση παρέμβασης στην τάξη τους. Οι αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών της Ισπανίας, παρότι χαμηλότερες, υποδεικνύουν επίσης υψηλή χρησιμότητα.

Όταν ζητήθηκε από τις/τους εκπαιδευτικούς να αξιολογήσουν το **Υλικό GEAR against IPV** (Τεύχη III και IV) που παρέλαβαν, σε 12 διαστάσεις που αφορούσαν την **ποιότητα** και τη **χρησιμότητά** του, οι **βαθμολογίες** που έδωσαν σε όλες τις χώρες εκτός από την Ισπανία, **άγγιξαν το υψηλότερο άκρο της κλίμακας**, καθώς ο μικρότερος μέσος όρος ήταν 9,1.

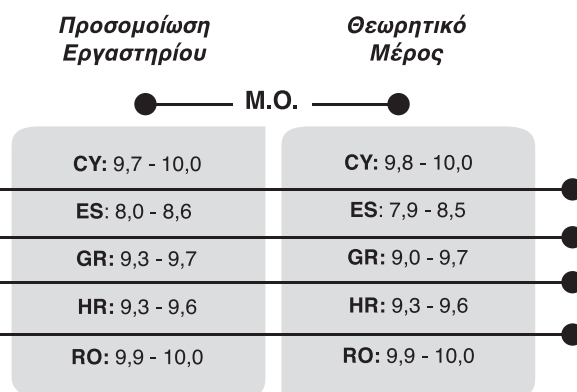

⁶ Μια πιθανή ερμηνεία για τις συστηματικά λίγο χαμηλότερες αξιολογήσεις του Σεμιναρίου από τις/τους εκπαιδευτικούς της Ισπανίας είναι ότι, σε σύγκριση με τις άλλες χώρες, υψηλότερα ποσοστά εκπαιδευτικών είχαν παρακολουθήσει στο παρελθόν παρόμοιες εκπαιδεύσεις για τη ΒΕΣ και τη βία στις σχέσεις των εφήβων (βλ. Πιν.2) και, επομένως, διέθεταν ήδη κάποιας έκτασης γνώση και σχετικές δεξιότητες.

Σε ότι αφορά στην **επάρκεια των εκπαιδευτριών/-ών** τους, παράγοντας καθοριστικός για την αποτελεσματική υλοποίηση κάθε κατάρτισης, οι εκπαιδευτικοί της Ισπανίας τις/τους θεώρησαν **πολύ** επαρκείς ενώ οι εκπαιδευτικοί των υπόλοιπων χωρών **απολύτως** επαρκείς, δίνοντας ως χαμηλότερη μέση βαθμολογία το 9,0.

Παρακαλούμε βαθμολογήστε [σε μια κλίμακα από το 0 ως το 10 (0 = καθόλου ... 10 = απολύτως)] τον/την συντονιστή/-τρια της ομάδας σας κατά την προσομοίωση και, συνολικά, τους/τις εκπαιδευτές/-τριες του Θεωρητικού μέρους στους ακόλουθους τομείς:

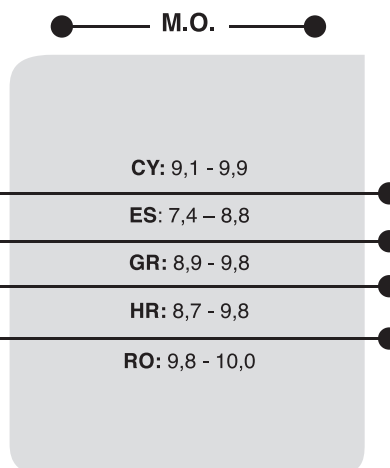
1. Ήταν επαρκώς προετοιμασμένη/-ος/-ες/-οι)
2. Κατένειμε/-αν σωστά το χρόνο
3. Μπορούσε/-αν να κρατήσει την προσοχή της ομάδας
4. Απαντούσε/-αν επαρκώς στις ερωτήσεις
5. Μπορούσε/-αν να προωθεί την ενεργό συμμετοχή
6. Μπορούσε/-αν να αναγνωρίζει σωστά τις ανάγκες της ομάδας
7. Αντιδρούσε/-αν κατάλληλα στις ανάγκες της ομάδας

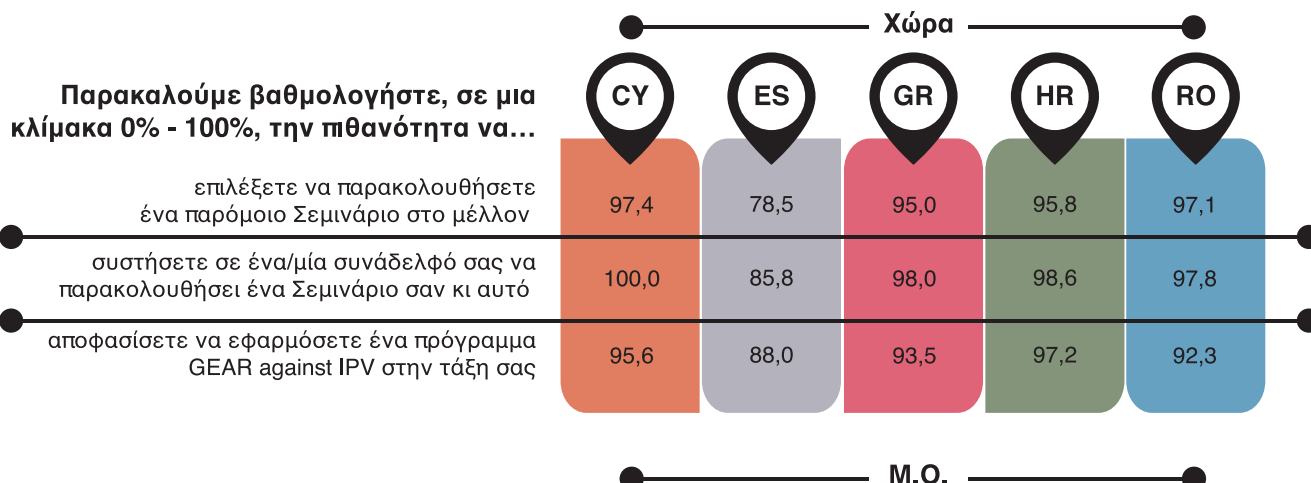
Τέλος, οι εκπαιδευμένοι/-ες εκπαιδευτικοί όλων των χωρών πλην της Ισπανίας, εξέφρασαν **εξαιρετικά υψηλή ικανοποίηση και για τις 13 διαστάσεις** του Σεμιναρίου τις οποίες αξιολόγησαν άμεσα (οι αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών της Ισπανίας, παρότι χαμηλότερες, υποδεικνύουν επίσης υψηλή ικανοποίηση).

Σε μια κλίμακα από το 0 ως το 10 (0 = καθόλου ... 10 = απολύτως), παρακαλούμε βαθμολογήστε πόσο ικανοποιημένος/-η είστε από:

1. ολόκληρο το Σεμινάριο;
2. τα θέματα με τα οποία ασχοληθήκατε;
3. την προσομοίωση του Προγράμματος "GEAR against IPV";
4. το θεωρητικό μέρος του Σεμιναρίου;
5. τις γνώσεις που αποκτήσατε κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;
6. τις δεξιότητες που αποκτήσατε και/ή βελτιώσατε κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;
7. το Τεύχος III: Εγχειρίδιο Εκπαιδευτικού, που σας δόθηκε;
8. το Τεύχος IV: Βιβλίο Δραστηριοτήτων για Μαθητές και Μαθήτριες, που σας δόθηκε;
9. το υπόλοιπο συμπληρωματικό υλικό;
10. την επάρκεια των συντονιστών/-τριών;
11. τη συνολική διάρκεια του Σεμιναρίου;
12. τον τρόπο με τον οποίο ήταν οργανωμένο το Σεμινάριο;
13. τον τόπο διεξαγωγής του Σεμιναρίου;

Η υψηλή ικανοποίηση των εκπαιδευτικών της Ισπανίας και η πολύ υψηλή ικανοποίηση των εκπαιδευτικών των υπόλοιπων χωρών ήταν **εμφανής και στις έμμεσες μετρήσεις τους**.

Γιατί να Υιοθετήσει μια Χώρα την Προσέγγιση GEAR *against* IPV;

Επειδή...

η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση Κωνσταντινούπολης) έχει υπογραφεί από **όλα τα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε.** και τα **7 υποψήφια και εν δυνάμει υποψήφια προς ένταξη** κράτη και έχει ήδη (Σεπτ. 2016) τεθεί **σε ισχύ σε 19** από αυτά.

και η Προσέγγιση GEAR *against* IPV...

παρέχει υλικό που αποτελεί **ακριβή εκπλήρωση του άρθρου 14** της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης για την Εκπαίδευση, ενώ οι παρεμβάσεις πρωτογενούς πρόληψης που περιλαμβάνει σχετίζονται άμεσα με **όλα σχεδόν τα άρθρα του Κεφαλαίου III** της Σύμβασης, που αφορά στην Πρόληψη.

το εκπαιδευτικό σύστημα

- **νοιάζεται** για την ασφάλεια, την ψυχική υγεία και την ευημερία παιδιών και εφήβων
- **επιθυμεί** να προάγει την ισότητα των φύλων
- **φιλοδοξεί** να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην πρωτογενή πρόληψη της έμφυλης βίας και της ΒΕΣ στον γενικό πληθυσμό των μελλοντικών ενηλίκων
- **θέλει** να έχει **εκπαιδευτικούς με εξειδικευμένη κατάρτιση** που μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην επίτευξη των παραπάνω στόχων

- **εισάγει στην εκπαίδευση την ισότητα των φύλων ως μέσο πρόληψης της βίας**, κινητοποιώντας τους/τις εκπαιδευτικούς και προσφέροντάς τους τις δεξιότητες και την τεχνογνωσία που χρειάζονται για την υλοποίηση τέτοιων προγραμμάτων πρωτογενούς πρόληψης
- είναι **τεκμηριωμένα αποτελεσματική**: έχει ήδη υλοποιηθεί και αξιολογηθεί **σε 7 χώρες και έχει φανεί αποτελεσματική** ως προς την αύξηση των **γνώσεων** εκπαιδευτικών και εφήβων και την **τροποποίηση αντιλήψεων** τους που είναι στερεοτυπικές και/ή ανεκτικές στην έμφυλη βία
- **όταν ενσωματώνεται στο σχολικό πρόγραμμα ενισχύει**
  - α) **τον προληπτικό χαρακτήρα** της παρέμβασης καθώς μεταφέρει το μήνυμα ότι τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί **νοιάζονται** και ενεργούν για την επίτευξη της ισότητας και την εξάλειψη της βίας από τις σχέσεις των εφήβων
  - β) **τη βιωσιμότητα** τέτοιων παρεμβάσεων καθώς οι εκπαιδευτικοί αποτελούν μια μόνιμη «ομάδα δράσης» στα σχολεία και, συνεπώς, μπορούν να υλοποιούν τέτοιες παρεμβάσεις σε μόνιμη βάση

το πρόγραμμα το υποδέχονται με χαρά, το αποδέχονται και το εκτιμούν

- έφηβες και έφηβοι
- εκπαιδευτικοί
- σχολεία
- γονείς των εφήβων και κοινότητα

- χρησιμοποιεί αποκλειστικά βιωματικές δραστηριότητες μέσω των οποίων **οι έφηβοι/-ες δεν διδάσκονται αλλά καθοδηγούνται να διερευνήσουν** τις προσωπικές τους στερεοτυπικές **αντιλήψεις** για τους ρόλους των δύο φύλων και την επίδραση που ασκούν στη ζωή τους, καθώς και **να «ανακαλύψουν» και να εξασκήσουν δεξιότητες** που θα τους/τις βοηθήσουν να αναπτύσσουν υγιείς σχέσεις απαλλαγμένες από κάθε μορφής βία
- **επιτρέπει**, μέσω των καταρτισμένων εκπαιδευτικών, **πρόσβαση στο γενικό πληθυσμό παιδιών και εφήβων**, ακόμα και σε απομακρυσμένες περιοχές
- **βελτιώνει τις σχέσεις** μεταξύ εφήβων αλλά και του/της εκπαιδευτικού με τα παιδιά
- **σχετίζεται με την καθημερινή τους ζωή** και ζητήματα που τις/τους απασχολούν και που, συνήθως, το σχολείο, οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς «αποφεύγουν να ακουμπήσουν» επειδή δεν ξέρουν πως

Προτάσεις Πολιτικής

Καθώς όλα σχεδόν τα παιδιά και οι έφηβοι/-ες πηγαίνουν σχολείο, **το εκπαιδευτικό σύστημα** όλων των βαθμίδων αποτελεί το ιδανικό πλαίσιο όπου **κατάλληλα επιμορφωμένοι/-ες εκπαιδευτικοί** μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην εφαρμογή τέτοιων παρεμβάσεων στο γενικό πληθυσμό. Είναι, επομένως, επιτακτική ανάγκη να υπάρχουν στα σχολεία, ακόμα και της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, προγράμματα που αφορούν στα στερεότυπα και στην ισότητα των φύλων, ως μέσο πρωτογενούς πρόληψης της έμφυλης βίας.

Συστηματική Κατάρτιση Ανθρώπινου Δυναμικού

Έγκριση και θεσμοθέτηση της χρήσης της Κυπριακής Έκδοσης GEAR against IPV (Τεύχη II, III και IV) για την επιμόρφωση εκπαιδευτικών και άλλων επαγγελματιών που παρέχουν υπηρεσίες σε εφηβικό πληθυσμό και για την υλοποίηση Εργαστηρίων³ με εφηβικό πληθυσμό

Θεσμοθέτηση Επιμορφωτικών Σεμιναρίων, τα οποία θα υλοποιούνται κάθε χρόνο

με τη συμμετοχή

- **εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης⁷** και **επαγγελματιών** που εργάζονται στο σχολικό πλαίσιο (π.χ. ψυχολόγους, κοινωνικούς/-ές λειτουργούς) από όλες τις σχολικές μονάδες της χώρας
- **επαγγελματιών που εργάζονται σε φορείς** που δραστηριοποιούνται στο χώρο της προαγωγής και αγωγής της υγείας, της ισότητας των φύλων και της πρόληψης της έμφυλης βίας και **επαγγελματιών** που παρέχουν υπηρεσίες σε εφηβικό πληθυσμό των ομάδων υψηλού κινδύνου

με στόχο την

- θεωρητική και βιωματική επιμόρφωσή τους σε θέματα στερεοτυπικών αντιλήψεων για τους ρόλους των δύο φύλων, ισότητας των φύλων και έμφυλης βίας στις σχέσεις των εφήβων
- παροχή της απαιτούμενης τεχνογνωσίας και ανάπτυξη δεξιοτήτων για την υλοποίηση και αξιολόγηση των βιωματικών εργαστηρίων ευαισθητοποίησης εφήβων σε σχολικό ή άλλο πλαίσιο
- ανάπτυξη δεξιοτήτων αναγνώρισης, χειρισμού και κατάλληλης παραπομπής περιστατικών κακοποίησης παιδιών, εφήβων και ενηλίκων

Χαρακτηριστικά Σεμιναρίων

- **εθελοντική εγγραφή** εκπαιδευτικών, αλλά **υποχρεωτική παρακολούθηση** ολόκληρου του Σεμιναρίου για τη λήψη πιστοποίησης
- υλοποίηση στην **αρχή του σχολικού έτους**, προκειμένου να είναι εφικτή η έγκαιρη έναρξη των Εργαστηρίων στις τάξεις
- **ελάχιστη διάρκεια⁸ 24 ωρών** που να περιλαμβάνει **βιωματικό, θεωρητικό και πρακτικό μέρος**
  - ▶ το **βιωματικό μέρος** (προσομοιωμένο Εργαστήριο) να έχει **ελάχιστη διάρκεια 12 ωρών** και να διεξάγεται σε **μικρές ομάδες** των 15-25 ατόμων (ομάδα παρόμοιου μεγέθους με ένα τμήμα παιδιών)
- **μεικτές ομάδες εκπαιδευόμενων** από σχολεία της Περιφέρειας και των μεγάλων αστικών κέντρων
- διεξαγωγή **αξιολόγησης αποτελεσματικότητας** κάθε Σεμιναρίου (βλ. Τεύχος II)

Διαρκής στήριξη των καταρτισμένων **εκπαιδευτικών** κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των Εργαστηρίων³ με τις μαθήτριες και τους μαθητές τους.

⁷ Σε μεταγενέστερη φάση συστήνεται να καταρτίζονται και **Εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης** προκειμένου να μπορούν να υλοποιούν με παιδιά Δημοτικού το πρώτο κομμάτι του Εργαστηρίου που σχετίζεται αποκλειστικά με τα Στερεότυπα και την (Αν)ισότητα των Φύλων

⁸ **Ιδανική διάρκεια:** 32-40 ώρες

Ταυτότητα του Προγράμματος

Gender Equality Awareness Raising against Intimate Partner Violence - II - GEAR against IPV II
(JUST/2013/DAP/AG/5408)

Συντονιστικός Φορέας

Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας (Ε.Δ.κ.Β.)

Τηλ.: 210 92 25 491

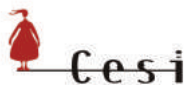
E-mail: info@antiviolence-net.eu

Website: www.antiviolence-net.eu

FB: /EuropeanAntiViolenceNetwork

Φορείς – Εταίροι

- Mediterranean Institute of Gender Studies (MIGS), Κύπρος
- Center for Education, Counselling and Research (CESI), Κροατία
- Association for Gender Equality and Liberty (ALEG), Ρουμανία
- Plataforma unitària contra les violències de gènere, Ισπανία
- Το Χαμόγελο του Παιδιού, Ελλάδα

Στοιχεία επικοινωνίας

Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου (MIGS)

Τηλ.: +35722 842036/35

E-mail: info@medinstgenderstudies.org

Website: www.medinstgenderstudies.org

Εξωτερική Αξιολόγηση

Prof. Carol Hagemann-White

Ιστοσελίδα

www.gear-ipv.eu

Το έντυπο αυτό δημιουργήθηκε με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το περιεχόμενό του αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του Ευρωπαϊκού Δικτύου κατά της Βίας και του εταιρικού σχήματος του προγράμματος και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να εκληφθεί ότι απηχεί τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

